

Tekijä Ruotsala Pia			
Työn nimi Guovttegielat golmmajahkásaš máná ovttageardán muitalancealkagat davvisámegielas			
Oppiaine Saamen kieli ja saamelaiskulttuuri	Työn laji pro gradu	Aika syyskuu 2012	Sivumäärä 84+liitteet
Tiivistelmä			
Tarkastelen pro gradu –työssäni kolmivuotiaan lapsen yksinkertaisia väitelauseita pohjoissaamen kielessä. Tutkin sitä, millaisia lausetyyppejä saamenkielinen lapsi kolmivuotiaana käyttää, lauseiden syntaktisia ja semanttisia ominaisuuksia sekä sitä, miten kaksikielisyys ilmenee lauseissa. Tutkimus tuo uuden lisän lapsenkielen tutkimukseen pohjoissaamen kielen näkökulmasta. Tutkimusmenetelmänä on deksriptiivinen lingvistinen tutkimusmenetelmä. Näkökulma kielentarkastelussa on syntaktis-semanttinen. Lisäksi kieltä tarkastellaan kaksikielisuuden näkökulmasta. Tutkimusaineisto koostuu varsinaisen informantin aineistosta ja vertailuaineistosta. Pääinformantin aineiston olen kerännyt nauhoittamalla N-nimisen tytön ja tämän vanhemman välisiä arkikeskusteluita. Vertailumateriaalina käytän Jorma Toivaisen Utsjoella vuonna 1973 nauhoittamaa viiden lapsen materiaalia. Molemmat materiaalit olen itse litteroinut, yhteensä seitsemän tuntia. Tutkimusaineisto sisälsi 2556 lausumaa, joista lausetyyppien luokittelua ja tarkastelua varten valikoitui 400 lapsen omaa tuottamaa lausetta. Tutkimusaineiston perusteella kolmivuotias lapsi käyttää eniten transitiivi- ja intransitiivilauseita. Myös kopulalauseet olivat yleisiä. Marginaalilauseityypeiksi osoittautuivat omistus-, ekvatiivi-, tila-, eksistentiaali-, tunnekausatiivi- ja lokalisaatiota ilmentävät kopulalauseet. Sanajärjestys seurasi pääasiassa aikuiskielen sanajärjestystä. Tutkimustulokset osoittavat myös, että kaksikielisyys näkyy yllättävän vähän lapsen tuottamissa väitelauseissa. Varsinaisen informantin lauseissa suomen kielen vaikutus näkyi pääasiassa suomenkielisten sanojen käyttämisenä saamenkielisessä kontekstissa. Vertailumateriaalissa kaksikielisyys näkyi vain sporadisesti. Tätä selittänee perheiden vahva saamenkielisyys. Uutena tutkimusaineena voitaisiin selvittää suuremmalla otannalla kaksikielisuuden vaikutuksia lapsen monologi – dialogi –tilanteissa. Asiasanat: lauseoppi, lausetyypit, kielenkehitys, lapsenkieli, saamen kieli, kaksikielisyys			
Muita tietoja			